

Waarom Dylan vandaag terecht de Nobelprijs krijgt

Vandaag wordt de Nobelprijs voor de Literatuur voor Bob Dylan uitgereikt. Dylan-kenner en auteur Tom Willems legt uit waarom dat terecht is.

Tom Willems 10 december 2016, 12:00

Al ruim vijf decennia slaat Bob Dylan zijn eigen advies in de wind

"do Not create anything, it will be misinterpreted"

Bovenstaande regel komt uit Bob Dylans Advice for Geraldine on Her Miscellaneous Birthday (1964). Al ruim vijf decennia slaat Bob Dylan zijn eigen advies in de wind. En nu, na ruim vijf decennia tegen het advies in stug door schrijven zit Bob Dylan met de gebakken peren: ze hebben hem de Nobelprijs voor de literatuur gegeven. Er is geen weg meer terug, hij is gearriveerd in de literaire wereld. Lekker dan. En waarom? "(...) for having created new poetic expressions within the great American song tradition". Daarom dus.

Disillusioned words

Bob Dylans teksten zitten vol met poëtische vondsten



[Bob Dylan on stage in 2011. © EPA](#)

Sinds op 13 oktober door Sara Danius van het Nobelcomité bekend werd gemaakt dat de Nobelprijs voor de literatuur 2016 naar Bob Dylan gaat is er veel gekrakeel in de 'boekenwereld'. Bob Dylan zou geen echte schrijver zijn. Een echte schrijver zwoegt immers dagelijks in de beslotenheid van het huis, bij voorkeur met de vulpen in de hand, om de juiste zinnen bij elkaar te krijgen. De zinnen die uiteindelijk samen een boek zullen vormen. Literatuur is niet tekst, literatuur is boek, dat is de gedachtegang van de klagers.

Er zijn mensen die vinden dat Bob Dylan de Nobelprijs voor de literatuur helemaal niet verdient. Dat moeten mensen zijn die nog nooit dat ene couplet uit "It's Alright, Ma (I'm Only Bleeding)" gehoord hebben:

Disillusioned words like bullets bark
As human gods aim for their mark
Make everything from toy guns that spark
To flesh-colored Christs that glow in the dark
It's easy to see without looking too far
That not much is really sacred

Bovenstaande regels zijn poëzie. Naast het eindrijm is er de alliteratie (bullets bark; gods guns glow colored Christs; easy see), beide rijmvormen komen uiteraard extra goed tot hun recht wanneer de tekst niet gelezen, maar gehoord wordt, bij voorkeur wanneer deze door Bob Dylan zelf gezongen wordt.

Wat alliteratie doet binnen deze tekst is verbanden door middel van klank leggen. Het knappe van de schrijver Bob Dylan is dat hij binnen een tekst zoals bovenstaand vers uit "It's Alright, Ma (I'm Only Bleeding)" over de regels heen niet alleen verbanden legt door middel van klank, maar ook betekenis. Zo associeert de luisteraar "bullets" (regel 1), "aim for their mark" (regel 2) en "toy guns" (regel 3) met wapens en zullen "human gods" (regel 2), "flesh-colored Christs" (regel 4) en "sacred" (regel 6) geassocieerd worden met religie. Bob Dylans teksten zitten vol met dit soort poëtische vondsten.

Associaties oproepen

Het Nobelcomité heeft lef getoond

Een andere poëtische vondst waar Bob Dylan veelvuldig gebruik van maakt is het oproepen van associaties bij de luisteraar door gebruik te maken van namen, begrippen en uitdrukkingen uit het collectieve geheugen, al dan niet door deze in een verrassende context te plaatsen. Iedereen heeft wel een beeld bij de Engelse volksheld Robin Hood of de natuurkundige Albert Einstein, maar alleen Bob Dylan weet deze twee namen te combineren tot de poëtische regels: "Einstein, disguised as Robin Hood".

Bovenstaande zijn slechts twee voorbeelden uit het rijke oeuvre van Bob Dylan. Dat oeuvre zit vol poëtische hoogstandjes en vondsten. Dat Dylans poëzie het best tot haar recht komt door er naar te luisteren in plaats van te lezen van de pagina doet niks af aan de kwaliteit van de poëzie. Het Nobelcomité liet op 13 oktober weten dat de Nobelprijs voor de Literatuur 2016 naar Bob Dylan gaat. Met die beslissing heeft het comité niet alleen lef getoond, maar vooral een man met een Nobelprijswaardig oeuvre beloond.

Wie dat niet snapt moet leren met zijn oren te lezen.

Tom Willems is de man achter de weblog Bob Dylan in (het) Nederland(s) en de schrijver van negen boeken over Bob Dylan.